

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 417/2018-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. októbra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou [REDACTED], v mene ktorej koná advokát a konateľ [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2, 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj práva podľa čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3 Tpo 300/2018 z 10. októbra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti [REDACTED] n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná s'ťažnosť a s'ťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. novembra 2018 doručená ústavná s'ťažnosť [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] (ďalej aj „s'ťažovateľ“ alebo „obvinený“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva podľa čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „protokol“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Tpo 300/2018 z 10. októbra 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“ alebo „napadnuté rozhodnutie“).

2. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 417/2018-16 z 28. novembra 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov ústavnú s'ťažnosť s'ťažovateľa na ďalšie konanie.

3. Ústavná s'ťažnosť s'ťažovateľa bola pôvodne pridelená sudcovi spravodajcovi Milanovi Ľalíkovi, ktorému 16. februára 2019 skončilo funkčné obdobie. Vzhľadom na túto skutočnosť bola ústavná s'ťažnosť s'ťažovateľa 11. júla 2019 ako naliehavá vec patriaca do rozhodovacej pôsobnosti senátu, rozhodnutie o ktorej neznesie odklad, v súlade s čl. X bodom 3 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudkyňi spravodajkyňi Jane Laššákovej nad rámec stanoveného rozsahu nápadu vecí.

Podľa čl. II bodu 5 rozvrhu práce na konanie vo veciach patriacich do pôsobnosti senátov ústavného súdu je v jednotlivých prípadoch príslušný ten senát ústavného súdu, ktorého členom je sudca spravodajca, ktorému bola vec pridelená.

V súlade s čl. II bodom 3 rozvrhu práce pracuje druhý senát ústavného súdu v zložení Jana Laššáková (predsedníčka senátu), Peter Molnár a Ľuboš Szigeti.

Vzhľadom na uvedené senát ústavného súdu rozhodol vo veci ústavnej sťažnosti sťažovateľa v zložení uvedenom v záhlaví tohto rozhodnutia.

4.1 Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie pre prečin všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1 a 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. a) a h) Trestného zákona [následne bola trestnoprávna kvalifikácia zmenená na zločin všeobecného ohrozenia podľa § 284 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) a h) Trestného zákona], a to na tom skutkovom základe, že 30. augusta 2018 v čase okolo 11.55 h po tom, čo aj v predchádzajúcich úsekoch cesty nebezpečnou jazdou spolu s [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] ohrozovali životy a majetok, viedol ako vodič osobné motorové vozidlo značky Mercedes Benz s evidenčným číslom [REDAKOVANÉ] (Poľská republika) po štátnej ceste 1/59 v smere od mesta Dolný Kubín do obce Oravský Podzámok a keď sa s vozidlom nachádzal v časti zvanej Horica na rovnom úseku cesty s miernym klesaním v kilometri 71,000, kde je predbiehanie zakázané vodorovným dopravným značením, a to súvislou pozdĺžnou čiarou (VI), realizoval predchádzací úkon, pri ktorom sa s vozidlom nachádzal v protismernom jazdnom pruhu a svojou jazdou ohrozoval iných účastníkov cestnej premávky, ako aj svojich spolujazdcov, ktorí sa nachádzali vo vozidle, ako aj v iných predchádzaných vozidlách a oproti idúcich vozidlách, čím zvýšil všeobecné nebezpečenstvo, čo neskôr vyhrotilo až do vzniku dopravnej nehody, ktorej následkom bolo spôsobenie ťažkej ujmy na zdraví, ako aj smrti.

4.2 Krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 3 Tpo 300/2018 z 10. októbra 2018 podľa § 194 ods. 1 písm. a) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zrušil uznesenie Okresného súdu Dolný Kubín

(ďalej len „okresný súd“) č. k. 5 Tp 35/2018-273 zo 4. októbra 2018. Podľa § 72 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku vzal sťažovateľa do väzby z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku žiadosť sťažovateľa o nahradenie väzby písomným sľubom zamietol a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku väzbu sťažovateľa nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka.

4.3 Sťažovateľ v podstatnom namieta, že 30. septembra 2018 mu bola na mieste nehody za dopravný priestupok uložená sankcia vo forme blokovej pokuty, čím sa meritórne skončilo priestupkové konanie za skutok, ktorý mu je kladený za vinu v trestnom konaní a za ktorý mu bolo následne vznesené obvinenie. Podľa názoru sťažovateľa začatím trestného stíhania proti nemu, vznesením obvinenia a následne aj jeho vzatím do väzby napadnutým rozhodnutím krajského súdu došlo k porušeniu zásady „*ne bis in idem*“.

Sťažovateľ taktiež namieta, že v zápisnici o verejnom zasadnutí na krajskom súde konanom 10. októbra 2018 absentuje ťažisková argumentácia jeho obhajcu, čím malo podľa názoru sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

5. Vychádzajúc z obsahu ústavnej sťažnosti, možno zhrnúť, že podľa názoru sťažovateľa k namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozhodnutím krajského súdu došlo tým, že krajský súd arbitrárne, neprihliadajúc na zásadu „*ne bis in idem*“, vzal sťažovateľa do väzby, ako aj tým, že v zápisnici o verejnom zasadnutí na krajskom súde absentuje ťažisková argumentácia obhajcu sťažovateľa.

6. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Krajský súd v Žiline porušil právo Sťažovateľa na osobnú slobodu, práva na zákaz trestného stíhania dva krát v tej istej veci a práva na spravodlivý súdny proces, ktoré je zaručené v čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5, čl. 46 ods. 1, čl. 50, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 5 ods. 1 písm. c), čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd a aby Uznesenie Krajského súdu v Žiline zrušil a uviedol vec do stavu korešpondujúceho s relevantnými právnymi predpismi.

Ďalej žiadame, aby Ústavný súd Slovenskej republiky priznal Sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, a to čiastku 15.000 EUR, ktorú mu je Krajský súd v Žiline povinný vyplatiť do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.

Zároveň navrhujeme, aby bola Krajskému súdu v Žiline uložená povinnosť zaplatiť trovy právneho zastúpenia Sťažovateľa na účet jeho právneho zástupcu, advokátskej kancelárie [REDACTED], a to do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Vyjadrenia odporcu a sťažovateľa

7. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd 18. decembra 2018 vyzval krajský súd, aby sa vyjadril k ústavnej sťažnosti a možnému upusteniu od ústneho pojednávania vo veci. Ústavný súd zároveň 18. decembra 2018 vyzval sťažovateľa, aby sa vyjadril k možnému upusteniu od ústneho pojednávania vo veci.

8. Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu podaním doručeným ústavnému súdu 9. januára 2019 uviedol, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania v predmetnom konaní.

9. V podaní doručenom ústavnému súdu 16. januára 2019 predsedníčka krajského súdu uviedla, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania v predmetnom konaní, a zároveň uviedla, že k podaniu pripojené vyjadrenie sudkyne JUDr. Adriany Gallovej je možné považovať za vyjadrenie krajského súdu k predmetnej veci.

V zmysle uvedeného vyjadrenia vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu, práva na spravodlivý proces a práva zákazu trestného stíhania dvakrát v tej istej veci krajský súd odkázal na písomné dôvody napadnutého uznesenia (najmä na s. 15 – 16).

Vo vzťahu k námietke, že obsah zápisnice z verejného zasadnutia konaného na krajskom súde 10. októbra 2018 v časti týkajúcej sa vyjadrenia obhajcu obvineného v markantnej miere nekorešponduje s obsahom vyjadrenia obhajcu predneseným na predmetnom verejnom zasadnutí, krajský súd v podstatnom uviedol, že keďže obhajca obvineného bližšie nešpecifikoval, v čom konkrétne vidí nesúlad medzi obsahom jeho prednesu a obsahom zápisnice z verejného zasadnutia, nie je možné sa k tejto časti ústavnej sťažnosti podrobnejšie vyjadriť. Len vo všeobecnosti krajský súd zdôraznil, že zápisnica o verejnom zasadnutí v zmysle § 58 Trestného poriadku zachytáva len opísanie podstatného priebehu úkonu, z ktorého je zrejmé i zachovanie zákonných ustanovení upravujúcich vykonanie úkonu, ďalej podstatný obsah rozhodnutí vyhlásených pri úkone a podstatný obsah slovných prejavov procesných strán, a teda nejde o „doslovný“ záznam prednesov. Krajský súd v tejto súvislosti zároveň poukázal, že podľa § 60 ods. 1 Trestného poriadku o oprave a doplnení záznamu alebo zápisnice o hlavnom pojednávaní, verejnom zasadnutí a takisto o námietkach proti takejto zápisnici rozhoduje súd, o ktorého zápisnicu ide, a obhajca túto primárne zákonom predpokladanú možnosť konania o námietke proti obsahu zápisnice o verejnom zasadnutí dosiaľ nevyužil, ale námietku proti obsahu zápisnice riešil hneď prostredníctvom ústavného súdu.

10. Ústavný súd zaslal sťažovateľovi vyjadrenie krajského súdu a oznámil mu, že má možnosť v lehote 14 dní od doručenia výzvy ústavného súdu vyjadriť sa k vyjadreniu krajského súdu. V prípade, ak ústavnému súdu nebude v stanovenej lehote vyjadrenie doručené, bude zastávať názor, že v danej veci sťažovateľ nepotrebuje zaujímať žiadne stanovisko k vyjadreniu krajského súdu. Ústavnému súdu v stanovenej lehote a ani následne nebolo doručené žiadne stanovisko sťažovateľa k vyjadreniu krajského súdu.

11. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Relevantná právna úprava

12. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

15. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Do 28. februára 2019 upravoval konanie pred ústavným súdom zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov.

Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon o ústavnom súde v čl. I § 1 až § 13, § 16 až § 28, § 32 až § 248, § 250 a § 251.

16. Podľa § 246 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak nie je ďalej ustanovené inak, použije sa tento zákon aj na konania začaté do 28. februára 2019.

Podľa § 246 ods. 2 zákona o ústavnom súde právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

17. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

18. Podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania, ktorý prijal na ďalšie konanie, doručí ostatným účastníkom konania a zúčastnenej osobe s výzvou na vyjadrenie v lehote, ktorú určí.

19. Podľa § 58 ods. 1 písm. f) zákona o ústavnom súde sa ústne pojednávanie uskutočňuje v konaní o ústavnej sťažnosti. Podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde od ústneho pojednávania môže ústavný súd so súhlasom účastníkov konania upustiť, ak od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Sťažovateľom označené referenčné právne normy

20.1 Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

20.2 Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

20.3 Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

21. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

22. Podľa čl. 50 ods. 5 ústavy nikoho nemožno trestne stíhať za čin, za ktorý bol už právoplatne odsúdený alebo oslobodený spod obžaloby. Táto zásada nevylučuje uplatnenie mimoriadnych opravných prostriedkov v súlade so zákonom.

23. Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane na základe postupu stanoveného zákonom:

c) zákonné zatknutie alebo pozbavenie slobody za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak je to dôvodne považované za potrebné za účelom zabránenia spáchaniu trestného činu alebo úteku po jeho spáchaní.

24. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

25. Podľa čl. 4 ods. 1 protokolu nikoho nemožno stíhať alebo potrestať v trestnom konaní podliehajúcim právomoci toho istého štátu za trestný čin, za ktorý už bol oslobodený alebo odsúdený právoplatným rozsudkom v súlade so zákonom a trestným poriadkom tohto štátu.

IV.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

26. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2, 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 5 ústavy, práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva podľa čl. 4 ods. 1 protokolu uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 300/2018 z 10. októbra 2018. Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu ním označených práv malo dôjsť tým, že krajský súd arbitrárne, neprihliadajúc na zásadu „*ne bis in idem*“, vzal sťažovateľa do väzby, ako aj tým, že v zápisnici o verejnom zasadnutí na krajskom súde absentuje ťažisková argumentácia obhajcu sťažovateľa.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím krajského súdu

27. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým bol sťažovateľ vzatý do väzby, ústavný súd pripomína, že v súvislosti so vzťahom medzi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy týkajúcimi sa špecificky základného práva na osobnú slobodu ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že čl. 17 ústavy zahŕňa základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy (analogicky napr. III. ÚS 68/08, III. ÚS 383/09, III. ÚS 54/2017, I. ÚS 107/2019 a i.).

28. Obdobne vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým bol sťažovateľ vzatý do väzby, ústavný súd poznamenáva, že konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení a ani konaniami o občianskych právach alebo záväzkoch, ako to vyžaduje citovaný článok dohovoru. Väzobným konaním podľa názoru ústavného súdu nemôže dôjsť k porušeniu práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru aj z dôvodu, že túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 5 dohovoru. Ústavný súd v tomto smere poukazuje aj na stabilnú rozhodovaciu prax Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej osobnú slobodu chráni čl. 5 dohovoru (napr. rozsudok ESLP de Wilde et al. v. Belgicko z 18. 6. 1971, AČ. 12, § 65, § 67, § 71 – § 77 etc.). Možno zhrnúť, že čl. 6 dohovoru upravuje právo na spravodlivý proces. Tento článok dohovoru sa teda zásadne nevzťahuje na konanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, pokiaľ ide o procesné záruky poskytnuté osobe nachádzajúcej sa vo väzbe, v zásade prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na slobodu a bezpečnosť (napr. II. ÚS 15/05).

29. Sťažovateľ svojou ústavnou sťažnosťou namietal porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým bol vzatý do väzby, teda takým rozhodnutím všeobecného súdu, na ktoré sa čl. 46 ods. 1 ústavy ani čl. 6 ods. 1 dohovoru vecne nevzťahujú. Pretože neexistuje žiadna vecná súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím krajského súdu o väzbe a namietaným porušením označených článkov ústavy a dohovoru, nebolo možné dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

30. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému podľa tvrdenia sťažovateľa malo dôjsť tým, že v zápisnici o verejnom zasadnutí na krajskom súde absentuje ťažisková argumentácia jeho obhajcu, ústavný súd v prvom rade konštatuje, že sťažovateľ svojou ústavnou sťažnosťou napadol „len“ uznesenie krajského súdu, avšak nie predchádzajúci postup krajského súdu, do ktorého spadá i spísanie zápisnice z predmetného verejného zasadnutia na krajskom súde. Zároveň je v súvislosti s touto námietkou sťažovateľa potrebné pripomenúť, že § 60 ods. 1 Trestného poriadku sťažovateľovi, resp. jeho obhajcovi umožňoval vzniesť námietky proti obsahu predmetnej zápisnice z verejného zasadnutia, o opodstatnenosti ktorých by rozhodoval krajský súd, proti rozhodnutiu ktorého Trestný poriadok zároveň pripúšťa sťažnosť, avšak sťažovateľ ani jeho obhajca túto zákonom predpokladanú možnosť spochybnenia obsahu zápisnice z predmetného verejného zasadnutia na krajskom súde nevyužili. Vzhľadom na uvedené skutočnosti nebolo možné ani vo vzťahu k tejto časti ústavnej sťažnosti dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy v spojení s čl. 50 ods. 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru v spojení s čl. 4 ods. 1 protokolu napadnutým rozhodnutím krajského súdu

31. Námietka porušenia základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy v spojení s čl. 50 ods. 5 ústavy a jeho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru v spojení s čl. 4 ods. 1 protokolu smeruje proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, ktorým bol vzatý do väzby. Sťažovateľ namieta nedostatočné posúdenie zákonnosti jeho väzby spočívajúce konkrétne v tom, že podľa jeho názoru krajský súd v rámci posúdenia zákonnosti jeho väzby neprihliadol na zásadu „*ne bis in idem*“.

32. V súvislosti so sťažovateľom namietaným porušením označených práv napadnutým rozhodnutím krajského súdu ústavný súd v úvode poznamenáva, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04). Ústavný súd teda zdôrazňuje, že pri posúdení napadnutého uznesenia krajského súdu jeho úlohou nebolo preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré krajský súd oprel svoje rozhodnutie. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či sa krajský súd

s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či je tak odôvodnenie jeho rozhodnutia ústavnoprávne akceptovateľné.

33. Vychádzajúc z týchto základných princípov, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 300/2018 z 10. októbra 2018.

34. Existencia kvalifikovaného podozrenia zo spáchania skutku, pre ktorý je vznesené obvinenie, je jednou z materiálnych podmienok väzby. Odôvodnenosť podozrenia predpokladá existenciu skutočností alebo informácií, ktoré objektívnemu pozorovateľovi umožnia urobiť záver, že daná osoba mohla spáchať trestný čin (Michalko v. Slovenská republika, rozsudok z 21. 12. 2010, body 112 a 113). Konanie musí vykazovať znaky, ktoré v danom čase podľa platného vnútroštátneho práva naplňajú skutkovú podstatu trestného činu (rozhodnutie Lukanov v. Bulharsko z 20. 3. 1997), a musí byť jasné, o aký konkrétny trestný čin ide [rozhodnutie vo veci Berktaý c. Turecko z 1. 3. 2001 (IV. ÚS 494/2013)]. Rozhodovanie o väzbe nie je rozhodovaním o vine či nevine obvineného, a preto existencia dôvodného podozrenia zo spáchania činu je v uvedenom smere nielen dostačujúca, ale priamo určujúca a limitujúca (rozhodnutím o väzbe nemožno vysloviť vinu).

35. Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia týkajúcej sa existencie materiálnych podmienok väzby v podstatnom uviedol, že na rozdiel od okresného súdu dospel k záveru, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a je tu dôvodné podozrenie, že tento skutok spáchal sťažovateľ. Podľa názoru krajského súdu materiálne podmienky väzby obvineného sú v súčasnom štádiu trestného konania nepochybne preukázané a tento názor vychádza z dôkazov, ktoré boli doteraz zabezpečené v prípravnom konaní a sú súčasťou vyšetrovacieho spisu a súdneho spisu, ktorý bol predložený súdu. V tejto súvislosti krajský súd konštatoval, že si osvojil argumentáciu prokurátora Okresnej prokuratúry Dolný Kubín v návrhu na vzatie do väzby obvineného z 2. októbra 2018, ako aj argumentáciu prokurátora Krajskej prokuratúry v Žiline (ďalej len „krajská prokuratúra“) v písomných dôvodoch sťažnosti proti napadnutému uzneseniu, ktorou prokurátor krajskej prokuratúry podrobne

odôvodňuje dôvodné podozrenie obvineného zo spáchania trestného činu a neaplikovateľnosť zásady „*ne bis in idem*“ v trestnej veci sťažovateľa. Túto podrobnú argumentáciu prokurátora krajskej prokuratúry, ktorú si krajský súd osvojil a na ktorú poukázal, krajský súd zároveň sumarizuje v rámci odôvodnenia napadnutého uznesenia (s. 3 až 10 napadnutého uznesenia krajského súdu).

36. Nad rámec argumentácie prokurátora krajskej prokuratúry o neaplikovateľnosti zásady „*ne bis in idem*“ v trestnej veci sťažovateľa, ktorú si krajský súd osvojil a poukázal na ňu v napadnutom uznesení, krajský súd zároveň zdôraznil, že rozhodnutie o vine či nevine obvineného bude predmetom ďalšieho dokazovania v prebiehajúcom trestnom konaní. Nadväzujúc na uvedené, krajský súd taktiež konštatoval, že v okolnostiach danej trestnej veci neobstojí argumentácia sudcu pre prípravné konanie, ktorý nekriticky prevzal názor obhajoby o aplikovateľnosti zásady „*ne bis in idem*“ v predmetnej trestnej veci, teda neobstojí argumentácia, že skutok, pre ktorý bolo obvinenému vznesené obvinenie a pre ktorý bol podaný návrh na jeho vzatie do väzby, bol už vybavený v blokovom konaní peňažnou pokutou v sume 150 € za porušenie povinností vodiča. Krajský súd v tejto súvislosti konštatoval, že z kópie bloku na pokutu je zistiteľné, že obvinenému bola pokuta uložená podľa § 22 ods. 1 písm. k) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a § 15 ods. 5 písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a teda je nepochybné, že obvinený bol v blokovom konaní postihnutý za konanie spočívajúce v realizovaní predchádzacieho úkonu v protismernom jazdnom pruhu, ktorým mal porušiť dopravné predpisy na mieste, kde došlo k dopravnej nehode, t. j. za mestom Dolný Kubín v časti Horica. Skutok, ako je formulovaný v skutkovej vete uznesenia o vznesení obvinenia, popisuje nebezpečnú jazdu obvineného v skupine osobných motorových vozidiel aj s poukazom na predchádzajúce úseky, ktorými v kritický deň mal prechádzať ako vodič osobného motorového vozidla značky Mercedes Benz s evidenčným číslom [REDACTED] (Poľská republika). Zo skutku vyplýva, že táto skupinová nebezpečná jazda spolu s [REDACTED] a [REDACTED] netrvala len krátky čas a v úseku nehodového deja za mestom Dolný Kubín v časti Horica v kilometri 71,000. Táto skupinová nebezpečná jazda mala trvať určitý dlhší čas. Predmetná dopravná nehoda

mala byť dôsledkom arogantnej skupinovej jazdy všetkých troch motorových vozidiel. Pokiaľ bola obvinenému uložená bloková pokuta na mieste dopravnej nehody v sume 150 €, podľa názoru krajského súdu tým nebola vyriešená jeho zodpovednosť za nebezpečnú „pirátsku“ jazdu v predchádzajúcich úsekoch, ktorými v kritický deň mal prechádzať. Krajský súd v tejto súvislosti zároveň zdôraznil, že objektom priestupku, za ktorý bol obvinený postihnutý, je bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky na pozemných komunikáciách a objektom trestného činu, z ktorého bol sťažovateľ obvinený, je záujem spoločnosti na ochrane zdravia ľudí alebo cudzieho majetku. Na kópii bloku na pokutu nie je uvedený žiadny následok. V popise skutkovej vety trestného činu, ktorý je obvinenému kladený za vinu, je už popísané, že obvinený mal svojou jazdou ohrozovať iných účastníkov cestnej premávky, svojich spolujazdcov, ktorí sa nachádzali vo vozidle, ako aj v iných predchádzaných vozidlách a oproti idúcich vozidlách, čím mal zvýšiť všeobecné nebezpečenstvo, ktoré neskôr vyhrotilo až do vzniku dopravnej nehody, ktorej následkom bolo spôsobenie ťažkej ujmy na zdraví, ako aj smrti. Vzhľadom na uvedené sa podľa názoru krajského súdu v súčasnom štádiu trestného konania javí, že podstatné skutkové okolnosti trestného činu, ktorý je obvinenému kladený za vinu v posudzovanom prípade, neboli v priestupkovom konaní v rámci postihu obvineného vybavené.

37. Uvedené právne závery krajského súdu (v spojení s právnymi závermi prokurátora krajskej prokuratúry, s ktorými sa krajský súd zidentifikoval a v odôvodnení napadnutého uznesenia na ne poukázal) sa opierajú o aplikáciu relevantnej právnej úpravy a korešpondujú so skutkovými zisteniami, ktoré nie sú výsledkom svojvôle, ale komplexného zhodnotenia všetkých skutkových okolností významných pre rozhodovanie o väzobnej otázke. Ústavný súd je toho názoru, že krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia na relevantné otázky formulované sťažovateľom v uplatnenej sťažnosti poskytol zrozumiteľnú a náležitú odpoveď. Obsah odôvodnenia sťažovateľom napadnutého uznesenia krajského súdu tak svedčí o opaku sťažovateľových tvrdení, a teda o tom, že sa krajský súd posúdením materiálnych podmienok väzby sťažovateľa náležite zaoberal a s relevantnými námietkami sťažovateľa predostretými v podanej sťažnosti (a následne aj v ústavnej sťažnosti) aj primerane vysporiadal.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu v napadnutom uznesení nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia krajského súdu.

38. Ústavný súd nezistil, že by krajským súdom aplikovaný postup pri zistení a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého uznesenia krajského súdu v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil, že by napadnuté uznesenie krajského súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené.

39. Ústavný súd zároveň poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, z ktorej vyplýva, že trestné konanie od svojho začiatku až do jeho konca je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07, I. ÚS 314/09, IV. ÚS 166/2010, II. ÚS 84/2019). Ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú napr. všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (III. ÚS 79/02), prípadne iné orgány verejnej moci na to určené. Ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú teda vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, v ktorých protiústavnosť nemožno napraviť iným spôsobom, teda predovšetkým procesnými prostriedkami vyplývajúcimi z príslušných procesných noriem, akou Trestný poriadok nepochybne je. Navyše je nutné skonštatovať, že aj samotné vyšetrowanie v predmetnej trestnej veci nie je skončené a postavenie sťažovateľa ako strany trestného konania mu už v rámci prípravného konania dáva postavenie a tomu korešpondujúcu plnú potenciú aktívne zasahovať do objasňovania

skutkovo relevantných okolností a skutočností mu za vinu kladených. Otázka dôvodnosti vznesenia obvinenia je predmetom celého trestného konania a ústavnému súdu v tejto súvislosti náleží zaoberať sa otázkou ochrany základných práv a slobôd zásadne až po jeho skončení, teda po vyčerpaní všetkých procesných prostriedkov, ktoré obvinenému/obžalovanému Trestný poriadok poskytuje (III. ÚS 75/05, III. ÚS 109/05, II. ÚS 294/06).

Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd zároveň opätovne pripomína, že rozhodovanie o väzbe nie je rozhodovaním o vine či nevine sťažovateľa, preto existencia dôvodného podozrenia zo spáchania činu je v uvedenom smere nielen dostačujúca, ale priamo určujúca a limitujúca (rozhodnutím o väzbe nemožno vysloviť vinu).

40. Možno teda uzavrieť, že po preskúmaní obsahu napadnutého uznesenia krajského súdu v kontexte argumentov sťažovateľa ústavný súd dospel k záveru, že vzhľadom na štádium trestného konania, jeho povahu a dôvody, na ktorých krajský súd založil svoje rozhodnutie, a všetky okolnosti danej trestnej veci možno jeho rozhodnutie považovať za legitímne, vyhovujúce požiadavkám zákonnosti väzby a ako také aj za ústavne akceptovateľné. Prijaté právne závery krajského súdu so zreteľom na skutkový stav nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné. Vzhľadom na uvedené preto nebolo možné dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy v spojení s čl. 50 ods. 5 ústavy, resp. práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru v spojení s čl. 4 ods. 1 protokolu napadnutým uznesením krajského súdu.

41. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

42. Keďže rozhodovanie o návrhu na zrušenie napadnutého rozhodnutia, ako aj rozhodovanie o návrhu na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a návrhu na priznanie náhrady trov konania je podmienené vyhovením ústavnej sťažnosti vo veci samej (vyslovením porušenia základných práv alebo slobôd zaručených v ústave alebo

v kvalifikovanej medzinárodnej zmluve), bolo bez právneho významu zaoberať sa týmito ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. októbra 2019

Jana Laššáková
predsedníčka senátu